

POLITIET

OSLO POLITIDISTRIKT

Politidirektoratet

Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Justisdep ref:
20/796 EP SCH/bj

POD referanse: Vår ref
20/35973

Sted, dato
Oslo 20. mai 2020

HØRINGSUTTALELSE – FORSLAG TIL NYE INKASSOREGLER

1. INNLEDNING

Det vises til arbeidsgrupperapporten med forslag til ny inkassolov som ble sendt på høring den 9. mars 2020, samt til høringsbrev fra Justis og beredskapsdepartementet av 6. april 2020 og Politidirektoratet av 17. april, samt forslag til midlertidige endringer i inkassosatser. Vi sendte inn høringsuttalelse om forslagene til midlertidige endringer 14.04.2020. I den uttalelsen kommenterte vi både de enkelte forslagene og kom med overordnede kommentarer til inkassoregelverket med forslag til andre endringer. Vi legger til grunn at de samlede foreslåtte regelendringene vil ses i sammenheng i fortsettelsen av lovarbeidet, og vi inntar for helhetens skyld en stor del av våre kommentarer fra uttalelsene av 14.04.2020 i punkt 2 og 3 nedenfor.

Namsfogden i Oslo, Asker og Bærum behandler årlig omlag 100.000 saker, og mange deler av inkassoreglenes utforming har svært stor betydning for vårt arbeid. Gjennom saksporteføljen har vi også et godt grunnlag for å se hvilke konsekvenser regelverkets utforming har for skyldnere, kreditorer og aktørene innenfor inkassobransjen. Vi vil i det følgende primært kommentere de delene av regelforslaget som berører vår virksomhet.

2. OVERORDNEDE KOMMENTARER FRA TIDLIGERE HØRINGSUTTALELSE

Namsfogden i Oslo Asker og Bærum berømmer departementet for at det tas fatt i utfordringene knyttet til høye inkassosalærer, herunder forslagene om midlertidige endringer knyttet til salærer for skriving av begjæringer om tvangsfullbyrdelse, samt forliksklager som fremsettes som ledd i rettslig inndriving i en inkassoprosess. Antall inkassosaker og utleggsforretninger har hatt en kontinuerlig vekst over mange år. Det synes tydelig at vederlagene til inkassator ligger over de faktiske kostnader og langt over det rimelige.

Problemstillingen er særlig blitt synliggjort gjennom medienes fokus på utenrettslig og rettslig inndriving av bagatellfordringer. Når inndrivelsesomkostninger langt overstiger hovedkravet, er det nærliggende å stille spørsmål ved om de høye salærene i seg selv er med på å drive opp

NAMSGODEN I OSLO, ASKER OG BÆRUM

Oslo-kontoret

Besøk: Pilestredet 19, 0164 Oslo
Post: Postboks 2104 Vika, 0125 Oslo
Tlf.: 21014700
E-post: oslo.namsfogd@politiet.no
www.politiet.no org.nr 988 894 907

Sandvika-kontoret

Besøk: Kjørboveien 33, 1337 Sandvika
Post: Postboks 415, 1302 Sandvika
Telefon: 67576700
Epost:namsfogd.askerogbaerum@politiet.no

volumene. Det er mange borgere som sliter med økonomien. Høye inkassosalærer og maskinelle rutiner som automatiserer inkassoprosessen har bidratt til at skritt tas så raskt det er anledning til å generere nye kostnader. Selv om det ikke er et enkelt purregebyr som gjør det vanskelig for folk å gjøre opp, så må det antas at massive inkassokostnader er med på å gjøre det vanskeligere for mange å holde tritt med regningsbunken. Det blir i alle fall vanskelig å hente seg inn om en først har vært så uheldig å misligholde noen regninger.

Den generelle betalingsmoralen i Norge må kunne sies å være høy, selv om antallet inkassosaker passerte 10 millioner i 2019 (Finanstilsynet*). Mange saker gjøres opp på "purrestadiet". Erfaring fra tidligere krisetider i Norge og utlandet viser med tydelighet at det er en nær sammenheng mellom arbeidsledighet og økende mislighold av regninger og annen gjeld. Rundt 1989-1990 steg arbeidsledigheten til ca 182 000 (hvorav ca 43 000 bare var delvis ledige). Den gang steg antall utleggsforretninger hos Namsfogden i Oslo fra ca 18 000 til 39 000 saker på om lag 18 måneder. Med utgangspunkt i dagens nivå på omlag 64 000 utleggsforretninger (år 2019) og en dobling av nivået, kommer vi i en helt forferdelig situasjon. Når inntektene svikter er det ikke alltid så lett å betale alt, eller å betale de rette tingene først. Når marginene i husholdningsregnskapet er små, kan inkassokostnader fort velte budsjettet, slik at stadig flere regninger ikke blir betalt. «Snøballen» har begynt å rulle.

Landet er nå i en ekstraordinær situasjon. Det er over 400 000 arbeidsledige og overhengende fare for at arbeidsplasser går tapt. Det som i utgangspunktet fremstår som midlertidig ledighet, kan fort bli en mer varig situasjon. De økonomiske virkningene er og blir betydelige. Det er vedtatt en rekke støtteordninger som skal bøte på en del av de økonomiske utfordringene for borgere og næringsliv. Det er imidlertid meget stor sannsynlighet for at vi kommer til å se en betydelig økning i regninger som ikke blir betalt i tide. Ikke fordi skyldner ikke ønsker å betale, men fordi inntekten er borte eller utbetalingene er forsinket. I en situasjon, hvor enorme grupper i samfunnet, helt uforskyldt kan havne i betalingsproblemer, fremstår det som særlig viktig å få salærene til inkassobransjen ned på et rimeligere nivå. Det vil være svært uklokt å la inkassoselskapene ture frem. Gebyrene for en vanlig utleggsforretning er høye. Det er fortsatt betydelig med arbeid for namsmannen å behandle utleggsforretninger og det er fast gebyr uavhengig av kravets størrelse. Vi skulle gjerne sett at også gebyrene til det offentlige ble redusert. Eventuelt at det i saker hvor det utelukkende bes om utleggstrekk, fastsettes et noe lavere gebyr. Det er ikke uvanlig at «liten sjekk» og «stor sjekk» prises ulikt.

Det er all grunn til å understreke at vi trenger en inkassobransje som hjelper næringslivet å få inn betaling for tjenester som er ytt og varer som er levert. Uten god oppfølging og et effektivt inndrivelsesapparat, må en regne med at høyere risiko og tap, må dekkes gjennom høyere priser. Noe som går ut over alle. Betydelig mislighold i fordringsmassen kan lede til konkurs og tap av arbeidsplasser. Stopper kredittgivningen stopper store deler av omsetningen i samfunnet. Erfaring viser at det er viktig med rask oppfølging og at personlig kontakt ofte er det som skal til for å få oppgjør. Settes salærene til inkassoselskapene for lavt, er det risiko for at selskapene kutter i antall ansatte. For å opprettholde avkastning må en regne med at flere selskaper går lenger i å rendyrke en prosess hvor det bare sendes ut automatiske brev som trigger kostnadskrav, for til slutt å overlate saken til namsmyndigheten. Stor investorenes inntog i inkasso og fordringsoppkjøp er neppe basert på ideelle hensyn. Store salærkutt som ikke følges opp med klare krav til hva inkassoselskapene skal gjøre, kan bidra til dårligere løsningsgrad og mer rettslig inndrivning. En slik utvikling er ikke ønskelig.

Når dette er nevnt, fremstår det likevel ganske åpenbart at det er betydelig rom for kutt i dagens inkassogebyrer og salærer. Noen byråer kan vise seg å ha for høyt kostnadsnivå til å bære betydelige kutt, men det kan ikke være skyldners oppgave å holde liv i slike selskaper gjennom urimelig høye gebyrer og salærer. Det er videre viktig å understreke at det etter dagens modell er skyldner som betaler saksøkers kostnad ved å engasjere en inkassator. Fordringshaver har derfor intet insitament til å velge rimeligste leverandør.

3. KOMMENTARER TIL FORSLAG OM MIDLERTIDIGE ENDRINGER I INKASSOLOVEN

Som det fremgikk av vår høringsuttalelse av 14.04.2020 stilte vi oss positive til de midlertidige endringene som der ble foreslått, og som på mange områder gikk lenger enn hva som foreslås i rapporten. Når det nå skal vedtas en ny inkassolov, mener vi flere av disse midlertidige endringene bør gjøres permanente, og vi gjentar derfor nedenfor de kommentarer vi knyttet til de midlertidige forslagene. Det fremgår også at vi mener departementet bør vurdere å gå lenger i innstrammingen enn hva forslagene legger opp til.

3.1. Skrivesalær for utleggsbegjæringer og begjæring om tvangssalg av bolig mv

Namsfogden er enig i at forskriften om saksøktes kostnader ved tvangsfullbyrdelse av 1992 bør utvides til å omfatte flere typer tvangsfullbyrdelse og at sakskostnadstaket bør settes ned.

For utleggsforretninger, tvangssalg av løsøre og tilbakeleveringer til salgspanthaver, vises det til blant annet arbeidsgruppens forslag om å halvere salærnivået. I dag er de aller fleste utleggsbegjæringer svært standardiserte, og særlig for elektroniske begjæringer må det antas at inkassators reelle kostnad ved å fremme en utleggsbegjæring er betydelig lavere enn 1R (med evt. tillegg av mva.). En halvering til 586,- (+mva.) innebærer fortsatt et betydelig beløp og Namsfogden antar det bør være tilstrekkelig til å utføre arbeidet på en betryggende måte. Det er stort sett alltid byrået selv som har fullt herredømme over alle dokumenter som trengs og som er produsert i den forutgående inkassoprosessen. For elektroniske begjæringer vil gjerne utfylling og «plukking» av vedlegg være automatisert. Det er viktig at ikke det høye salærnivået er en selvstendig driver for å begjære tvangsfullbyrdelse. For elektroniske begjæringer kunne en tenke seg et ennå lavere salærnivå. Det er imidlertid viktig at en ikke favoriserer manuelle begjæringer som genererer mer arbeid hos namsmyndigheten og ulik prising vil kunne fremstå som unødig komplisert.

Namsfogden legger til grunn at de fleste begjæringer om tvangssalg av løsøre og tilbakeleveringer til salgspanthaver, også er relativt enkle og standardiserte. Namsfogden finner imidlertid grunn til å påpeke at også 90 % av tvangsdekningbegjæringene som fremsettes etter tvfbl. kap. 10, er veldig enkle, standardiserte og stort sett bygger på utleggspant stiftet av særnamsmann eller alminnelig namsmann. Det er vanskelig å se for seg at det er vesentlig mer arbeid å fremme en begjæring om anvisning enn en utleggsbegjæring. Vi antar at begjæringer om tvangsdekning jf. tvfbl. kap. 10 ble utelatt av arbeidsgruppen, fordi det er relativt få slike saker. For Namsfogden i Oslo berører det om lag 4000 saker pr år. Lokalt har vi derfor langt over tre ganger så mange saker om tvangsdekning i fordringer, som tvangsdekning i biler. For den enkelte borger vil nok en harmonisering av salæret fremstå som rimeligere. Enkle begjæringer om utkastelse grunnet ubetalt husleie og standardbegjæringer om utlevering av leasing biler, jf. tvfbl. kap. 13, står heller ikke i noen annen stilling.

Når det gjelder begjæringer om tvangssalg av fast eiendom, borettslagsandel og adkomstdokument til leierett, er namsfogden enig med Oslo byfogdembete i at det har utviklet seg en praksis hvor selv enkle standardiserte begjæringer som springer ut av krav på fellesutgifter, kommunale krav ol, beregnes med høye salærer. Når andre salærer reduseres kan en risikere at inkassoselskapene raskere går til tvangssalg for å hanke inn ekstra fortjeneste. Det har vært sett tvangssalgsbegjæringer for relativt bagatellmessige beløp, hvor det må antas at salærinntjeningen er en betydelig driver. Namsfogden er enig i at det er vanskelig å se at det i de fleste tilfelle er mer enn dobbelt så mye arbeid med en begjæring om tvangssalg av bolig, som tvangssalg av en bil. Det minnes om at det er jobben med selve begjæringen som skal dekkes – ikke tidligere kostnader som reguleres av andre regler, samt senere kostnader som kan påløpe.

3.2. Halvering av skrivesalær for forliksklager i inkassosaker

Det vises til høringsnotatets pkt. 3 og den grundige redegjørelsen for hvorfor skrivesalær for forliksklager fremsatt i/som ledd i inkassoprosess bør reduseres. Namsfogden tiltrer begrunnelsen i høringsnotatet. Det er viktig å motvirke at saker fremmes for forliksrådet, for å generere økte salærer. De aller fleste pengekravsaker som fremmes for forliksrådet er om mulig ennå enklere enn utleggsbegjæringer. For saker som fremmes etter den særskilte prosessformen for uimotsagte krav, jf. tvfbl. § 7-2f, er det dessuten snakk om en og samme begjæring.

Som begrunnelse for ikke å sette ned salærkrav, henviste arbeidsgruppen blant annet til at det var tvist om kravet. Imidlertid synes det klart at de fleste forliksklager som fremmes av en inkassator også omfatter erstatning for utenrettslige inndrivelsesomkostninger. Det gis omtrent aldri noen redegjørelse for hvilke innsigelser som ev har blitt fremmet. Når forliksklagene ikke inneholder noen nærmere drøfting eller redegjørelser, er det vanskelig å se at arbeidet fortjener dobbelt så mye salær som en utleggsforretning. For alle praktiske henseender fremstår forliksklager som fremsettes av en inkassator på vegne av fordringshaver som minst like enkle og standardiserte som en standard utleggsbegjæring. Ettersom det hører til sjeldenhetene at en inkassator redegjør for innsigelseshåndtering i saken, så må en anta at det er andre årsaker til at saken fremmes for forliksrådet. Det kan være at skyldner p.t. ikke har økonomisk mulighet til å gjøre opp kravet, at utleggsdatabasen viser at det er besluttet langvarig lønnstrekk el l. Å ta skritt for å skaffe seg alminnelig tvangsgrunnlag i slike enkle saker, forsvarer et salær på ½ R, ikke mer.

3.3. Reduksjon i de alminnelige inkassogebyrer og salærer etter inkassoforskriften

Namsfogden i Oslo, Asker og Bærum er enig i at inkassosalærene bør settes vesentlig ned. Særlig for småkravinnkreving fremstår salærene som uforholdsmessige og langt høyere enn den reelle kostnad. Namsfogden fremhever at det ved revisjon av inkassoloven er nødvendig å se nærmere på forholdsmessighetsprinsippet innenfor inkasso. Det er viktig å motvirke mislighold av også små fordringer av hensyn til betalingsmoralen, men da må også betalingsløsningene og alternativene vurderes. Å gi usikret kreditt på småbeløp for så å slå kundene i hodet med tusenvis av kroner i ekstraomkostninger ved mislighold, gir assosiasjoner til virksomhet som normalt ikke er beskyttet av rettsordenen. I det vesentlige tiltrer vi forslaget i høringsnotatet, men vi har noen kommentarer.

Namsfogden er usikker på om det er riktig å sette ned gebyret for krav i størrelsesorden kr 1500-kr 2500,- så mye som foreslått. Krav på et par tusen kroner er fortsatt ganske mye penger og det er antakelig viktig for løsningsgraden at inkassoselskapene har råd til å ta den telefonen til skyldner. Vi antar at praksis i dag er ganske varierende mellom inkassoselskapene. Noen kjører ringerunde, andre sender formodentlig vis bare brev.

Namsfogden er imidlertid uenig i at inkassosalærene for større krav skal beholdes tilnærmet uendret. Det er nok de færreste som misligholder bolig og billån, fordi de mangler vilje til å betale. Det er andre uheldige omstendigheter som gjør at det går galt. Det er vanskelig å se hvorfor salærene skal være så høye for krav over hhv kr 50 000 og kr 250 000. Med så høye inkassosatser som en har her, kan det fort bli umulig å hente seg inn. Da blir ikke inkasso en del av løsningen, men snarere det motsatte. Tidligere undersøkelser fra SIFO har vist at mange husholdninger har svært små marginer å gå på for å greie å opprettholde betjening av boliglån og dekning av andre utgifter. I en situasjon hvor arbeidsledighet rammer bredt og hardt, må en forvente betydelig økning av mislighold på lån. Ikke alle banker og finansinstitusjoner er like opptatt av å beholde deg som kunde. Når misligholdsporteføljen raskt selges, er nettopp mulighetene for fete inkassosalærer en av årsakene til at «prisavslaget» har vært lavt de senere årene. Høy pris på misligholdte låneporteføljer må anses som en klar indikasjon på at det finnes urimelige inntektsmuligheter gjennom inkassoprosessen. Det er da særlig viktig å sette ned fortjenesten ved inndriving av mer betydelige krav.

3.4. Sammenslåing av krav

Namsfogden mener det bør være muligheter for betydelig strammere regulering av plikten til sammenslåing av krav, det fremstår som helt unødvendig å ha separat inkassoprosess på enkeltfordringer i løpende kundeforhold. Det er uforståelig at ikke inkassobyråenes systemer enkelt identifiserer slike krav. Blir det mange nok, så vil det være i strid med god inkassoskikk å ikke slå sammen kravene og dette følges også opp av Finanstilsynet. Problemet ligger i at praksis aksepterer for mange enkeltstående krav. Det er en praksis som gjør det ekstra vanskelig for borgerne å rydde opp og komme a jour med regningene. Det fremstår som en helt bevisst og målrettet praksis for inkassoselskapene til å generere store inntekter, med lite arbeid og på skyldners bekostning.

Vi håper departementet kommer tilbake til dette ved selve lovrevisjonen. Som det fremgår av våre kommentarer til rapporten og de nye forslagene til regler for sammenslåing, se pkt. 4.2., mener vi disse ikke går langt nok og ikke medfører vesentlig reduksjon i salærene sammenlignet med i dag.

3.5. Økonomiske konsekvenser og virkningstidspunkt

De økonomiske konsekvensene for inkassoselskapene blir betydelig og det oppleves nok å komme brått på. Namsfogden har ingen forutsetninger for å uttale seg om detaljer her. Vi mener det er viktig at endringen i salærer og inkassogebyrer foretas raskt. Når dagens satser er urimelig høye, fremstår det ganske merkelig om ikke satsene reguleres ned, slik at de borgerne som får problemer, får litt «drahjelp» med å gjenvinne kontroll med økonomien. Det er vanskelig å se for seg at ikke systemtilpasninger kan foretas raskt hos inkassoselskapene. Selskapene må i lengre tid ha vært klar over at det vil komme en salærreduksjon. Settes

satsene bare ned er det i liten grad snakk om annet enn beløpsmessige endringer av enkeltsatser. En total omlegging av salærberegningen gir åpenbart mer arbeid og behov for større endringer. I den ekstraordinære situasjonen landet står i nå, er det særlig viktig at de nye reglene får anvendelse på de betalingsproblemene vi må anta kan oppstå nå. En brå endring for inkassoselskapene, kan fremstå som urimelig. Imidlertid er forslaget langt på vei en nedsettelse av salærer som ikke er forholdsmessige eller som står i misforhold til arbeidet som er nødvendig. Belastningen ved å la inkassoselskapene få hente ut en betydelig fortjeneste på mislighold som oppstår i dagens kritesituasjon, bør ikke undervurderes. Det kan bli behov for en rask konsolidering i inkassobransjen. Det antar vi de vil greie.

4. KOMMENTARER TIL RAPPORTEN OG FORSLAGENE TIL NYE INKASSOREGLER

Arbeidsgruppen foreslår mange endringer i inkassoreglene og legger frem forslag til ny inkassolov og ny inkassoforskrift. Et helt sentralt overordnet mål er å redusere inkassokostnadene for skyldnerne, og de foreslåtte endringene er av arbeidsgruppen anslått å gi en reduksjon i salærene på nærmere 50 %. Videre ønsker man gjennom lovfesting å klargjøre en del regler som i dag følger av ulovfestet rett, og antar at bedre tilgjengelighet vil føre til bedre etterlevelse.

Vi vil nedenfor kommentere den delen av forslagene som vi mener er relevante for oss.

4.1. Ny gebyrstruktur

Inkassolovutvalget foreslår en total omlegging av regelverket for hvilke kostnader til utenrettslig inndriving som kan kreves erstattet fra saksøkte. Vi vil først og fremst kommentere endringene som foreslås ved fremmedinkasso, da det utgjør den klare majoriteten av inkassosakene.

Dagens system baserer seg på maksimalsatser. I praksis kreves det alltid full erstatning, slik at størrelsen på erstatningen kun er avhengig av kravets størrelse og hvor lang tid det tar før kravet betales. I forslaget legges det i stedet opp til at erstatningen i tillegg til kravets størrelse skal være knyttet til hvilke handlinger kreditor eller fremmedinkassoforetaket foretar seg. I hovedsak vil erstatningen knyttet seg til henvendelser som sendes skyldneren.

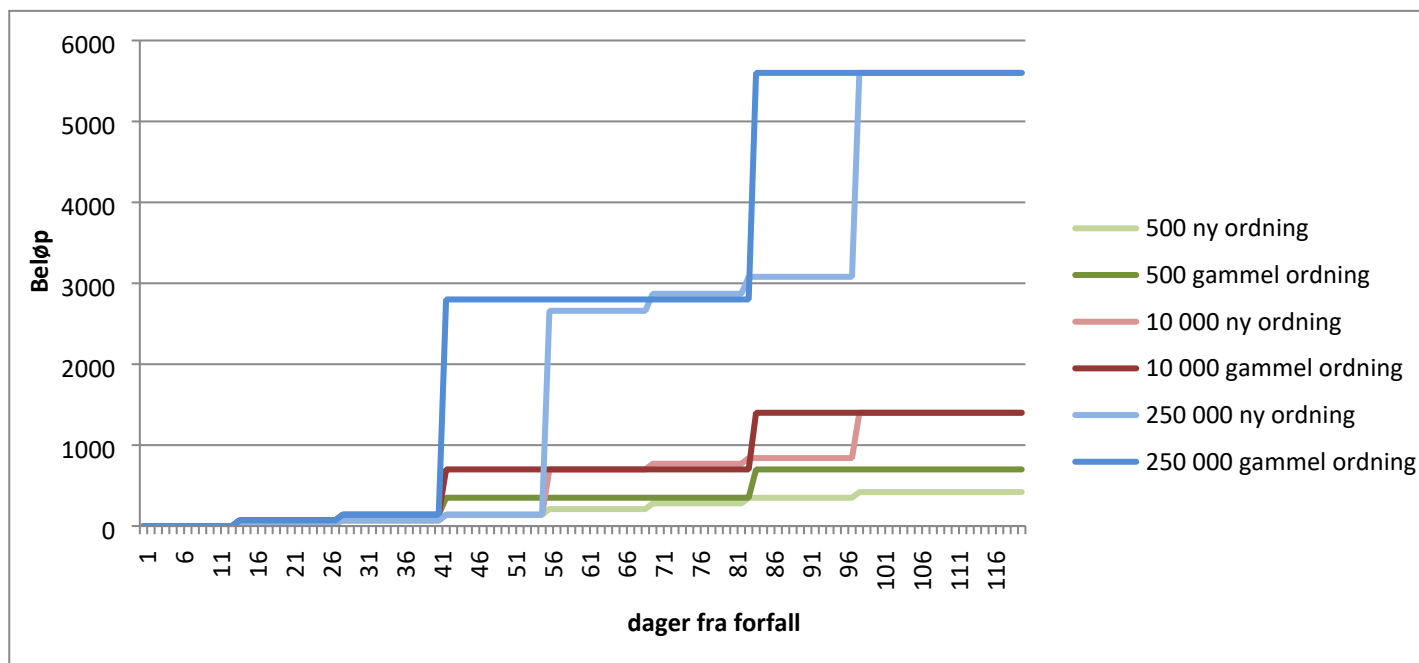
Formelt sett innebærer forslaget at tanken om maksimalsatser forlates til fordel for standardiserte gebyr, men all den tid det etter dagens ordning alltid kreves maksimalerstatning er ikke det noen realitetsendring.

Vi kommenterer ikke alle enkeltheter i den nye gebyrstrukturen, men har foretatt en analyse av hvilke konsekvenser vi mener den vil innebære i praksis.

Ved første øyekast ser den foreslåtte gebyrstrukturen ut til å være en klar endring bort fra dagens system. Så langt det gjelder hvordan gebyret fastsettes er nok det også tilfellet. En nærmere analyse viser likevel at de økonomiske konsekvensene ikke er spesielt store. De konsekvensene som finnes er først og fremst knyttet til krav på kr 1000 eller mindre.

Dersom man antar at de fleste inkassoforetak og fordringshavere vil innrette seg på en måte som maksimerer erstatningen vil konsekvensene for krav over kr 1000 være liten eller

minimal, avhengig av når i prosessen skyldneren betaler. For å illustrere dette har vi nedenfor sammenlignet tre krav av ulik størrelse etter dagens og foreslått system. Det legges til grunn at alle meddelelser sendes så snart det er adgangen til det, med unntak for purringer og inkassovarsel som det legges til grunn at sendes med fjorten dagers intervall. Diagrammet viser størrelsen av inndrivingskostnadene i forhold til tiden som har gått siden forfall av kravet.

Diagrammet viser at den tydeligste effekten er for de helt små kravene. For de andre kravene er den mest markante effekten av endringene at de store hoppene som tilsvarer lett og tungt salær i gammel ordning (betalingsoppfordring 1 og 2 i ny) kommer 15-20 dager senere i ny ordning. Dersom fordringshaver og inkassator ønsker kan denne effekten fjernes ved at man lar vær å sende en av purringene, mot at man på den måten taper i sammenhengen relativt neglisjerbare 35 kr.

Vi støtter formålet om reduksjon av inkassosatsene og vi er også positive til det overordnede prinsippet i den foreslåtte strukturen hvor erstatningsplikten i større utstrekning utløses av de enkelte inndrivelsesskritt som inkassator foretar. Vi støtter alle forslagene til reduksjon i de utenrettslige inndrivelseskostnadene som forslaget inneholder.

Vi har ovenfor redegjort for at vi ikke i praksis ser de helt store endringene i de samlede gebyrene som følge av det foreslåtte regelverket, med unntak av de helt minste kravene. Som redegjort ovenfor i forbindelse med forslaget til midlertidige endringer og særlig under pkt. 3.3., mener vi departementet bør vurdere en reduksjon i satsene også for større krav. Forslaget til Inkassolovutvalget innebærer at det skal være anledning til å ta 40 ganger høyere gebyr for ett krav på kr 260 000 enn ett på kr 500, eller 8 ganger mer for ett på kr 260 000 enn ett på kr 10 000. Vi har vanskelig for å se at dette kan forsvares utfra de gjennomsnittlige kostnadene knyttet til inndrivelsen.

Selv om misforholdet mellom størrelsen på hovedkravet og inndrivelseskostnadene er størst der hovedkravet er lite, minner vi om at man typisk finner skyldnerne med de største

økonomiske problemene blant de store kravene. Det fremstår som lite heldig at nettopp disse skyldnerne skal måtte tåle gebyrer som overstiger det de reelle kostnadene kan forsvare. Når det endelige resultat i salærer, for annet enn småkrav, er så likt dagens nivå, er det grunn til å vurdere om det er nødvendig med en så stor omlegging av gebyrstruktur.

4.2. Sammenslåing av krav

Plikten til å slå sammen krav er regler som har stor betydning for størrelsen på inkassosalæret for skyldner, og arbeidsgruppen uttaler at de foreslår en utvidelse av plikten ved at inkassoforetakene skal ha plikt til å slå sammen krav som ikke er på det samme stadiet av inndrivelsesprosessen. Arbeidsgruppen skriver at det er vanskelig å anslå hvor stor reduksjon i de samlede inkassosalærene forslaget om utvidet plikt til sammenslåing av krav vil innebære, men et usikkert anslag fra arbeidsgruppen er 10 %.

Forslaget til ny lov og forskrift innebærer her samtidig at en rekke regler om sammenslåing som i dag følger av Finanstilsynets rundskriv, stedlige tilsyn m.v. lovfestes, og dette skal ifølge arbeidsgruppen gjøre regelverket lettere tilgjengelig. Gjeldende krav til sammenslåing av krav legger opp til mange og konkrete vurderinger for inkassoforetakene. Dagens regelverk har utviklet seg over tid og fremstår fragmentert. Reglene fremgår i stor utstrekning av rundskriv fra Finanstilsynet, rapporter fra stedlige tilsyn, avgjørelser fra Finansklagenemnda Inkasso m.v. Finanstilsynet finner i dag feil i de aller fleste tilsynssaker når det gjelder sammenslåing av krav. Ved å foreslå forenklede regler for sammenslåing av krav inntatt i lov og forskrift, ønsker arbeidsgruppen å klargjøre regelverket og bidra til bedre tilgjengelighet og dermed til mer enhetlig tolkning og bedre etterlevelse. Dette er et mål vi støtter fullt opp om.

Arbeidsgruppen foreslår en utvidelse av plikten til sammenslåing ved at inkassoforetakene også skal ha plikt til å slå sammen krav som ikke er på det samme stadiet av inndrivelsesprosessen. Dette vil i utgangspunktet innebære at inkassoforetaket skal slå sammen alle krav som oversendes til inndrivning fra den samme fordringshaveren dersom det allerede foreligger minst ett krav til inndrivning mellom partene hos inkassoforetaket. Kravet til sammenslåing foreslås likevel å gjelde først etter at inkassovarsel er sendt og forfalt for alle kravene. I dag har inkassoforetakene en plikt til slik sammenslåing dersom misligholdet skyldes manglende betalingsevne som ikke er forbigående. Ved å innføre en plikt til sammenslåing, bortfaller denne skjønnsmessige vurderingen som har vist seg å være vanskelig å foreta. Arbeidsgruppen mener denne regelendringen også vil lette namsmyndighetenes vurdering av om sammenslåing er nødvendig og reduserer risikoen for at ulike namsdistrikter vurderer dette ulikt. Arbeidsgruppen skriver at utvidelsen av plikten til sammenslåing vil være av stor betydning for skyldnere i løpende avtaleforhold, for eksempel abonnementer. Unntak fra sammenslåingsplikten vil gjelde dersom skyldneren motsetter seg sammenslåing av kravene, for eksempel ved at skyldneren ønsker å betale seg ajour for ett av kravene. Dagens unntak for plikt til sammenslåing hvor det ikke vil være mulig å betale seg ajour for en bestemt ytelse når kravene slås sammen, trenger derfor ikke videreføres. Det foreslås en videreføring av unntaket for plikt til sammenslåing dersom en rettslig inndrivning av kravene vil være ulik, for eksempel at ett av kravene er sikret ved pant mens et annet er usikret. Det foreslås videre innført et nytt unntak om krav som er rettet mot skyldneren som henholdsvis forbruker og næringsdrivende.

Som nevnt skriver arbeidsgruppen i sin rapport at de foreslår regler som vil forenkle vurderingene knyttet til sammenslåing, og at de nye reglene vil lede til betydelig reduserte

inkassokostnader for skyldner. Slik vi oppfatter de nye reglene og strukturen for sammenslåing av krav, mener vi forslaget ikke leverer på disse målene. Inkassokostnadene vil fortsatt kunne bli betydelige med de foreslåtte reglene. Slik vi har forstått reglene i § 8 a i forskriftsforslaget kan det sendes nytt sett med betalingsoppfordringer og betalingspåminnelser hver gang det kommer inn et nytt krav som slås sammen med krav som allerede er til innfordring. Går det lang nok tid mellom kravene innkommer kan kostnadene på denne måten bli like høye som om kravene ikke var slått sammen¹. Går det en måned mellom hver gang det innkommer ny sak vil kostnadene bli noe lavere enn ved separat inndriving, men dersom inkassator sender alle brev så snart det er anledning til det vil forskjellen bli liten. Tabellen nedenfor viser kostnadene ved krav som forfaller med 1 måneds mellomrom, der hvert krav er på henholdsvis kr 500 og kr 1500. Tabellen er utformet under forutsetning av at det sendes så mange gebyrutløsende henvendelser det er anledning til, så snart det er anledning til å sende dem:

	500 kr ny	500 kr gammel	1500 kr ny	1500 kr gammel
1 faktura	420	700	700	700
2 fakturaer	910	1400	1540	1400
3 fakturaer	1260	2100	2030	2100
4 fakturaer	1610	2800	2520	2800
5 fakturaer	1960	3500	3010	3500
6 fakturaer	2660	4200	3500	4200
7 fakturaer	3010	4900	4760	4900
8 fakturaer	3360	5600	5390	5600
9 fakturaer	3710	6300	6020	6300
10 fakturaer	4060	7000	6650	7000

Dette er etter vår erfaring et svært typisk scenario, de fleste løpende avtaler, f.eks. strøm og treningssenteravgift, fakturerer månedsvis. Man ser en reduksjon i kostnadene for de minste kravene, men dette skyldes i større grad at gebyrene for disse kravene er forslått redusert enn nye regler for sammenslåing. For litt større krav er forskjellen marginal. Vi bemerker for øvrig at den ordning det legges opp til medfører at beregningen blir komplisert, og at det må sendes mange henvendelser for å maksimere gebyrene. Ved beregningen for krav på 1500 kr og 10 fakturaer er det lagt til grunn at det skal sendes ut 61 henvendelser som utløser gebyr. 20 purringer som utløser gebyr på 35 kr, 10 inkassovarsel som utløser gebyr på kr 70, 10 betalingsoppfordringer som utløser gebyr på kr 210, 1 betalingsoppfordring som utløser gebyr på kr 560, 12 betalingspåminnelser som utløser gebyr på kr 70 og til sist 8 betalingspåminnelser som utløser gebyr på kr 140. Dette vil medføre at det bli komplisert å ettergå riktigheten av inkassators beregning. Videre vil saksøkte i enda større grad enn i dag oppleve å bli overlesset av ulike henvendelser, som trolig heller fører til apati enn økt vilje til å gjøre opp. Et regelverk som så til de grader legger opp til en samlet sett helt vanvittig brevstrøm, bør unngås.

¹ Slik vi har forstått det skal størrelsen på gebyret for de to betalingspåminnelsene og den siste betalingsoppfordringen beregnes for den samlede hovedstolen, slik at kostnadene i teorien endog kan bli noe høyere enn ved separate inndriving.

Etter vårt syn burde det være tilstrekkelig at en betalingsoppfordring per krav, og i tillegg to betalingspåminnelser og en ekstra betalingsoppfordring i løpet av hele prosessen, er gebyrutløsende. På den måten oppnås den ønskede forenklingseffekt og inkassator kan ta betalt for å melde fra om at nye krav har kommet til, men man unngår at systemet legger opp til unødvendig mange henvendelser for å maksimere gebyr.

Dersom vi har feiltolket reglene, må det være grunn til å spørre om man har lykket med å presentere et enklere og mer lettfattelig regelverk. Vi mener på denne bakgrunn at de foreslåtte reglene enten bør revideres for å gi større innstramming eller for å klargjøre regelverket på en bedre måte. Se for øvrig våre generelle kommentarer knyttet til sammenslåing av krav i pkt. 3.4.

4.3. Utenrettslig løsning av kravene

Av hensyn til skyldnerne, men også namsmyndighetene, bør inkassoreglene legge til rette for at sakene løses utenrettslig i stedet for at kravene begjæres tvangsfullbyrdet. Arbeidsgruppen foreslår derfor en egen bestemmelse som skal forebygge unødvendige rettslige skritt. Etter bestemmelsen skal inkassoforetakene før begjæring om tvangsfullbyrdelse undersøke i løsreregisteret om det nylig er avholdt utleggsforretning med intet til utlegg. Dersom det er tilfellet, innsnevres mulighetene til å sende begjæring. Videre skal det ikke tas rettslige skritt tidligere enn nødvendig for å hindre foreldelse.

Selv om en må kunne anta at inkassoselskapene allerede i dag foretar denne type undersøkelser i stor utstrekning, og at funn av nylig avholdte intet til utlegg-saker vil kunne redusere lysten til å sende inn utleggsbegjæring, er vi likevel positive til en slik ny bestemmelse. Det fremstår i mange tilfeller unødvendig å pådra skyldner ytterligere kostnader i en slik situasjon, og vi mener at dette er et godt sted å foreta innstramming også med sikte på å redusere namsmannens sakstilfang.

Også forslaget om at rettslige skritt for å hindre foreldelse skal utstå så lenge som mulig stiller vi oss bak. I denne sammenheng bemerker vi at renter foreldes tre år etter at de påløper, uavhengig av om foreldelsesfristen for kravet det regnes renter av er lengre. Det innebærer at der krav viser seg vanskelig å inndrive er det nødvendig å gå til rettslige skritt hvert tredje år for å unngå at renter går tapt. Vårt inntrykk er at det blant de store kreditorene og/eller inkassatorene er en større tendens enn tidligere til å ønske å beskytte renter på denne måten. Der det tidligere ble begjært tvangsfullbyrdelse hvert tiende år begjæres det nå hvert tredje. Det innebærer økte kostnader for partene, og økt arbeidsbyrde for namsfogden. Lovforslaget gjør ingenting for å avhjelpe denne utfordringen.

Vi legger til grunn at eventuelt brudd på pliktene ikke skal medføre at forliksklager avvises eller begjæringer om tvangsfullbyrdelse nektes fremmet, kun at skyldnerens plikt til å erstatte utenrettslige eller rettslige kostnader kan falle bort. Dersom det er meningen at reglene skal ha betydning for hvorvidt sakene fremmes oppfordrer vi til å klargjøre det i forbindelse med et eventuelt lovforslag.

4.4. Dekningsrekkefølge

Arbeidsgruppen foreslår regler om dekningsrekkefølge. Dersom skyldneren ikke har bestemt annet, foreslås det at delbetalinger først skal gå til dekning av hovedstolen og forfalte terminbeløp.

Vi er positive til denne lovfestingen av prinsippet om at skyldner kan bestemme hvilken del av kravet en delbetaling skal gå til dekning av og mener den bidrar målet om å lette tilgjengeligheten til regelverket.

Vi bemerker at Justisdepartementets lovavdeling har lagt til grunn at skyldnerens valgrett ikke er i behold der betalingen kommer som et resultat av tvangsfullbyrdelse, jf. jnr. 94/1268E. Slik vi ser det vil ikke den foreslåtte bestemmelsen endre dette, men den dekningsrekkefølge som det gis anvisning på, der det ikke er foretatt noe valg, må inkassator være forpliktet til å følge også ved tvangsfullbyrdelse.

Reglene om hvilken rekkefølge som skal benyttes der skyldneren ikke har gjort noe valg, er foreslått å bare gjelde der betaling skjer til et inkassoforetak. Vi har vanskelig for å se at et slikt skille er hensiktsmessig. Hensynet til at skyldneren ikke skal måtte risikere å betale langt mer enn nødvendig kun fordi vedkommende ikke kjenner muligheten til å velge gjør seg i samme grad gjeldende der fordringshaveren selv driver inn kravet. De økonomiske konsekvensene kan være svært store.

For et tenkt forbrukslån på kr 250 000 med rente på 20% p.a. der skyldneren er i stand til å betale kr 5000 per måned, vil nedbetalingstiden bli omkring 72 måneder og samlede rentekostnader omkring kr 106 000 dersom hovedstol dekkes først. Dekkes i stedet renter først vil nedbetalingstiden bli 109 måneder og samlede rentekostnader kr 295 000. Økes lånebeløpet til kr 300 000 vil skyldneren i prinsippet måtte betale renter for all fremtid uten at kravet reduseres dersom rentene dekkes først. Dekkes hovedstolen først vil lånet være nedbetalt etter 7,5 år.

Erfaringsmessig er det svært uvanlig at skyldneren foretar noe valg. I verste fall risikerer man dersom reglene er ulike at en del fordringshavere, f.eks. forbruksbanker, velger å stå for innfordringen selv for å unngå at retten til å la rente dekkes først tapes. Regelen bør være enkel og gjelde i alle tilfeller. I dag er det så mange ulike måter å foreta dekningsrekkefølgen på at namsmannens saksbehandlingssystemer ikke engang kan takle alle varianter.

4.5. Presisering av "god inkassoskikk"

Arbeidsgruppen foreslår flere bestemmelser som skal presisere innholdet av god inkassoskikk. Blant annet foreslår man særregler om inndrivelse overfor mindreårige, voksne som har verge og personer som er fratatt rettslig handleevne på det økonomiske området.

Vi stiller oss positive til dette. Vi mener en presisering av innholdet reduserer graden av tolkningstvil og gjør vurderingene lettere å foreta både for skyldner, inkassobransjen selv, samt namsmannen og forliksråd som skal ta stilling til om kreditor har krav på å få dekket utenrettslige inndrivelseskostnader, som vi vet kan dreie seg om svært høye beløp.

4.6. Pay back

Dagens begrensninger i pay back (ytelser som inkassoforetak gir fordringshaveren for å få oppdrag) foreslås ikke videreført i det nye forslaget til regler. Derimot foreslås en regel om at inkassoforetak ikke kan dekke rettslige kostnader for fordringshaveren. Den økonomiske risikoen ved å ta rettslige skritt skal således ligge på fordringshaver.

Vi stiller oss positive til en regelendring som i større grad legger den økonomiske risikoen ved rettslige skritt over på fordringshaver, og mener dette vil kunne bidra til å redusere unødvendig rettslig pågang og bedre mulighetene for at man finner en utenrettslig løsning. Settes salærene lavt nok, unngår en trolig mange av de uheldige sidene ved et "pay back" system. Pay Back kan bidra til at det genereres unødvendige kostnader og at det skapes usunne intensiver for å igangsette rettslige skritt.

4.7. Endringer i regler knyttet til gjeldsordning

Namsfogden i Oslo, Asker og Bærum er positiv til at det i forslag til ny inkassolov fokuseres på de utenrettslige gjeldsordningene og at det innføres regler som bidrar til å sikre at slike forslag følges opp fra inkassoselskapenes side. En søknad om offentlig gjeldsordning til namsmyndigheten etter gjeldsordningsloven, er en resurskrevende prosess. Vi ser det derfor som svært positivt at mange av sakene finner sin løsning, uten å måtte involvere namsmyndighetene.

Det finnes ingen statistikk over hvor mange saker som løses utenrettslig i dag, men vårt inntrykk er at det er vanskelig å få til slike ordninger og at dette først og fremst er mulig å få til i de mer enkle og oversiktlige sakene, med få kreditorer. Det er nok enklere å oppnå en utenrettslig avtale der kreditorene vil få dekket store deler av sine krav, enn i saker med liten eller ingen dividende. Vi er også kjent med at en del kreditorer foretrekker en gjeldsordning etter gjeldsordningsloven, fordi dette registreres i Løsøreregisteret og bidrar til at skyldner ikke i særlig grad kan pådra seg ny gjeld i løpet av gjeldsordningsperioden.

Selv om intensjonen med forslaget er bra, har forslaget noen svakheter, og vi er usikre på om det i praksis vil medføre at det inngås særlig flere utenrettslige avtaler, enn det det gjør i dag.

Uteglemte krav

En av svakhetene ved de utenrettslige gjeldsordningene, er at det i praksis kan være umulig å få med uteglemte krav. Svært mange skyldnere har svak oversikt og kreditorene er ikke alltid like flinke til å melde krav. Selv hos namsmannen er det derfor vanlig at det "dukker opp" flere gamle krav mot skyldner under selve gjeldsordningsperioden. Ved utenrettslig avtale er det bare de krav som er omfattet av avtalen, som blir berørt og andre krav kan bare trekkes inn om samtlige kreditorer godtar dette. Dette i motsetning til en offentlig rettslig gjeldsordning som har en preklusiv virkning også for krav som ikke har blitt omfattet av gjeldsordningen, jf. gjeldsordningsloven § 7-7. Denne bestemmelsen sikrer at ingen kreditor vil "tjene på" å forholde seg passiv ved å la være å melde sine krav i en offentlig gjeldsordning. I mange offentlige gjeldsordninger blir skyldner eller namsmannen kjent med uteglemte krav i løpet av gjeldsordningsperioden og skyldner har da mulighet for å begjære endring av gjeldsordningen for å få med kravet i ettertid. Forutsetningen for å få med et uteglemte krav er at det er stiftet

før det ble åpnet for gjeldsforhandlinger. Forslaget til lovendring sier ikke noe om hvordan slike uteglemte krav skal behandles.

Fredningsperioden

Det foreslås en fredningsperiode på inntil fire måneder hvor inndrivningen stilles i bero, dersom skyldner eller dennes representant ber om det. Denne bestemmelsen reiser flere spørsmål.

Tidspunktet.

Fra hvilket tidspunkt skal fredningsperioden regnes? Fra datoen det bes om det, fra tidspunktet forespørselen mottas? Må dette skje skriftlig eller kan det bes om pr telefon? Hvordan formidles det til et større kreditorfellesskap at en fredningsperiode har inntrådt? Er det tilstrekkelig å sende brev til samtlige kjente kreditorer og disse vil være "bundet" av bestemmelsen om fredningsperiode straks de mottar forespørselen? I tilfeller hvor det åpnes offentlig gjeldsforhandlinger, blir dette tinglyst og offentliggjort i Norsk Lysingsblad. Slik vil også, for namsmannen ukjente kreditorer, bli gjort oppmerksom på gjeldsforhandlingene.

Skyldners økonomiske overskudd i fredningsperioden.

I en offentlig gjeldsforhandling, vil namsmannen sikre skyldnerens økonomiske overskudd ved å legge ned et sikringstrekk i gjeldsforhandlingsperioden, jf. gjeldsordningsloven § 3-3. Midlene vil bli fordelt på kreditorfellesskapet dersom en gjeldsordning kommer i stand. Dersom en gjeldsordning ikke kommer i stand, vil midlene bli fordelt til kreditorer som hadde utleggstrekk da det ble åpnet for gjeldsforhandlinger eller det vil bli fordelt til kreditorfellesskapet. Hva skal skje med et slikt overskudd i den opptil fire måneder lange fredningsperioden? Skal skyldner beholde overskuddet selv? Har skyldner overskudd av et visst omfang, fremstår det som urimelig overfor kreditorene at skyldner skal kunne beholde hele dette overskuddet selv og ikke oppfyller sine forpliktelser så langt det er mulig.

Stans av innkreving.

Det følger av forslaget at det skal være en fredningsplikt, men hva med allerede etablerte utleggstrekk? I en offentlig gjeldsforhandlingsperiode vil også de fleste etablerte utleggstrekk stanses, men som ovenfor nevnt vil det legges ned et sikringstrekk i stedet. Vil en kreditor som har et utleggstrekk gående være pliktig til å stanse dette? Hvem gir namsmannen beskjed om å stanse trekket og hvem skal gi beskjed dersom trekket skal igangsettes igjen? Kan en skyldner eller dennes representant ensidig stanse et etablert utleggstrekk med henvisning til at det har inntrådt en fredningsperiode?

Videre fremgår det at "Plikten til å stille inndrivningen i bero vil gjelde selv om ikke alle fordringshaverne skulle stille inndrivningen i bero."

Hva vil dette innebære i praksis? At det finnes en plikt til å stille innkreving i bero, men dersom enkelte fordringshavere ikke forholder seg til dette, må andre likevel gjøre det? Hvilke sanksjonsmuligheter har skylder/ kreditorfellesskapet ovenfor en kreditor som ikke respekterer fredningsperioden?

Prioriterte krav.

Det følger av både tvangsfullbyrdelsesloven og gjeldsordningsloven at visse krav har prioritet foran andre krav. Vil kreditorer med slike krav kunne fortsette tvangsinndrivelsen til tross for fredningsplikten og skal noen krav ha bedre dekning i selve forslaget til utenrettslig avtale?

Opphør av fredningsplikten.

I forslag til lovtekst fremkommer det at fredningsplikten opphører når et inkassoselskap avslår et forslag til utenrettslig gjeldsordning. I gjeldsforhandlinger vil det normalt være flere enn en kreditor å forholde seg til. Dersom en av flere kreditorer avslår forslaget til utenrettslig gjeldsordning som sendes ut, vil da fredningsperioden opphøre? Dette skaper lite rom for forhandlinger. I en offentligrettslig gjeldsforhandling er det ikke uvanlig at en eller flere kreditorer kommer med innsigelser til forslaget som sendes ut av namsmyndigheten, men som etter forhandlinger godtar et forslag til offentlig gjeldsordning.

Antall forespørsler om fredningsperiode.

Det fremgår ikke noe om antall ganger en person kan be kreditorene om en fredningsperiode eller om det må gå en viss tid mellom hver gang. Kan en person be om en fredningsperiode et ubegrenset antall ganger? Noen begrensning innenfor en tidsperiode på f.eks. et år?

De utenrettslige gjeldsforhandlingene

Avslag på forslag.

Det foreslås at dersom det ikke foreligger saklig grunn til å avslå forslaget til utenrettslig gjeldsordning, skal inkassoforetaket godkjenne forslaget. Et avslag uten saklig grunn, kan klages inn for Finansklagenemnda Inkasso eller skyldner kan henvende seg til Finanstilsynet.

Hvilken funksjon skal disse instansene ha og hvor lang saksbehandlingstid vil en slik klagebehandling medføre? Skal de kunne avgjøre at et avslag ikke er saklig begrunnet og dermed "tvinge" fordringshaver inn i en utenrettslig gjeldsordning med skyldner slik domstolen kan avsi kjennelse om tvungen offentligrettslig gjeldsordning?

Skal fordringshaver behandle forslaget på nytt og eventuelt avslå på bakgrunn av andre forhold de mener er relevante?

Oppsummering om gjeldsordning

Etter vårt synspunkt vil muligheten for en utenrettslig gjeldsordning fungere best for de med få kreditorer og med et visst overskudd. Intensjonen med forslaget er god, men noe vagt på en del områder. Særlig gjelder dette spørsmål rundt fredningsperioden og hva som skjer dersom skyldner og kreditor er uenige i om innsigelsen som er fremmet er saklig begrunnet eller ikke. Det er positivt med fokus på utenrettslige gjeldsordninger, men vi tror ikke den skisserte lovendringen vil endre stort på dagens praksis på dette området.

5. NAMSMANNENS ARBEIDSPROSESSER, KOMPETANSEHEVNING OG SIAN

Politidirektoratet har bedt om tilbakemelding på hvordan lovforslaget vil påvirke namsmannens arbeidsprosesser, i hvilke utstrekning det vil være behov for kompetansehevende tiltak og hvorvidt det er nødvendig å gjøre endringer i saksbehandlingssystemet SIAN.

5.1 Arbeidsprosesser

Lovforslaget vil ikke kreve store endringer i namsmannens arbeidsprosesser.

Noen av endringene vil være forenklede. Klarere regler for sammenslåing av krav vil frita namsmannen fra å gjøre vanskelige vurderinger og foreta undersøkelser. En standard

dekningsrekkefølge som skal benyttes i de fleste saker vil spare namsmannen for tiden det tar å angi en avvikende rekkefølge.

Forslaget om strengere retningslinjer for i hvilke tilfeller det kan tas rettslige skritt antas å betinge oppfølging fra namsmannen side for å medføre maksimal effekt. Det vil være et viktig korrektiv ved overtramp at namsmannen ikke tilkjenner utenrettslige og/eller rettslige kostnader. Den økte tidsbruk dette kan medføre formodes å mer enn oppveies av den reduksjon i sakstilfang forslaget antas å medføre.

Namsmannen utfører en viss kontroll av om inkassolovens regler er fulgt, herunder hvorvidt det er krevet for høye salærer, i stort sett alle saker vi behandler. Denne kontrollen er nest etter Finanstilsynets kontrollvirksomhet og muligheten til å kreve nemndsbehandling et viktig bidrag til å sikre at reglene etterleves. Det er med dagens regler stort sett mulig å avgjøre ved et øyekast om det er krevet for høye salærer. Forslaget vil innebære at det blir vanskeligere. For å kunne være noenlunde sikker på at det er grunnlag for de gebyrer som er krever vil det være nødvendig å kontrollere en rekke brev/henvendelser til skyldner, og i enkelte tilfeller at andre tiltak er iverksatt. Med dagens ressursituasjon og sakstilfang er dette mer enn namsmann kan greie med. Dersom forslaget vedtas vil det derfor være nødvendig å i noe større grad enn tidligere stole på at det er grunnlag for de salær-/gebyrkrav som presenteres.

5.2 Kompetansehevende tiltak

Høy kompetanse på reglene for inkassovirksomhet hos namsmennenes medarbeidere bidrar til at namsmennene kan avdekke avvik. Et nytt regelverk må antas å føre med seg en innkjøringsperiode der usikkerheten knyttet til regelverket og risikoen for at det gjøres feil hos fordringshavere og inkassoselskap er større enn ellers. Det vil derfor være av stor betydning at det settes av tid og ressurser til å gi alle berørte medarbeidere tilstrekkelig opplæring i det nye regelverket.

I denne sammenheng bemerker vi at det foreslås overgangsregler som innebærer at namsmennene i lang tid etter en eventuell endring vil være nødt til å forholde seg til saker der de nåværende salærreglene gjelder. Endringene vil derfor stille krav til kunnskap om de nye reglene i tillegg til, ikke i stedet for, de gamle.

Vi bemerker for ordens skyld at det selvsagt er viktig at også rådsmedlemmene i forliksrådene gis tilstrekkelig opplæring i de nye inkassoreglene, og vi ser for oss at dette bør gjøres i regi av Samarbeidsutvalget for forliksråd og namsmenn (SFN).

5.3 Endringer i SIAN

Det er implementert en løsning i prean med automatisk generert inkassosalær basert på beløpet for forbruker inkludert moms. Da satsene og beregningsmåten nå foreslås endret, må det gjøres justeringer her. Det kan være nødvendig å gjøre endringer i systemet som brukes for å håndtere elektroniske begjæringer, men dette må Politidirektoratet eventuelt ta opp med systemleverandør.

Bortsett fra dette, kan vi ikke se at det er foreslått endringer som nødvendiggjør endringer i SIAN.

6. OPPSUMMERING OG AVSLUTTENDE BEMERKNINGER

Som det fremgår av våre kommentarer støtter vi fullt opp om de overordnede målene om å redusere inkassokostnadene for skyldnerne, redusere presset på namsfogden og gjennom en lovfesting klargjøre en del regler som i dag følger av ulovfestet rett. Bedre tilgjengelighet antas å føre til bedre og mer ensartet etterlevelse. Vi stiller oss derfor positive til de fleste endringsforslag som foreslås i denne forbindelse.

Imidlertid mener vi de konkrete forslagene på enkelte områder enten ikke går langt nok eller ikke oppfyller det målet som er satt, enten dette gjelder målet om reduksjon i inkassokostnadene for skyldner eller målet om bedret tilgjengelighet i lovverket. Som påpekt både nå og i høringsuttalelsen knyttet til midlertidige regelendringer mener vi det haster å få på plass endringene.

For å få en god etterlevelse av de nye reglene har vi presisert betydningen av kompetansehevende tiltak for namsmenn og forliksrådsmedlemmer.

For namsmannen er det viktig at inkassolovverket sikrer at inkassomedarbeidere har et godt kunnskapsgrunnlag og at det finnes et bredere spekter av sanksjonsmidler, når det er gjort feil.

Med hilsen

Erik Alexander Dey
Namsfogd

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Felles enhet for sivil rettspleie/Namsfogden i Oslo, Asker og Bærum